

המחלקה משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמוניות
הפיקוח על הקולנוע והמדיה

קיץ תשפ"ו 2026

מספר שאלון 056283

"תקשורת ודמוקרטיה" – אירוע בחינה מסכם/בחינת בגרות חינוך מיוחד

משך הבחינה: 120 דקות לא כולל תוספת זמן.

זמן צפיה באנסין: 15 דקות

תוספת זמן: 45 דקות

מבנה הבחינה ומפתח הערכה - בשאלון זה שני פרקים:

פרק ראשון – אנסין חזותי – קטע לא מוכר

ענו על **שלוש (3)** מתוך שאלות 1-6.

סה"כ 75 נקודות לפרק.

פרק שני -

ענו על **שלוש (3)** מתוך שבע (7) השאלות 7-13.

סה"כ 25 נקודות לפרק.

חומר עזר מותר בשימוש: אין.

בפרק הראשון משודר קטע אנסין. עקבו אחר הנחיות הבוחן.

1. צפייה ראשונה- צפו בקטע

2. עיינו בשאלון בפרק הראשון (10 דקות)

מומלץ בשלב זה לבחור שאלות ולכתוב הערות ודוגמאות.

3. צפייה שנייה – רישמו בנקודות הדגשים חשובים.

4. בכל שאלה הציגו את הידע מהמושגים שלמדתם ויישמו אותם בדוגמאות מהטקסט המשודר.

המבחן כתוב בלשון זכר אך הוא מיועד לבנות ולבנים כאחד!

בהצלחה!!!

תקציר קטע צפיה:

תגובות העולם למלחמה בין ישראל לאיראן

הקטע דן בתגובות של מדינות העולם למלחמה שפרצה בין ישראל לאיראן. מלחמה זו החלה בתקיפה ישראלית, ולאחריה הגיבה איראן. כלי התקשורת ברחבי העולם שידרו תמונות קשות שהראו הרס רב בשתי המדינות.

בעקבות המלחמה נוצרו בעולם חילוקי דעות ברורים לגבי הצדדים. מדינות המערב, בהובלת ארצות הברית ומדינות אירופה, הביעו תמיכה חזקה בישראל. מנגד, מדינות מוסלמיות שאינן ערביות וכן גורמים מהשמאל העולמי תמכו באיראן. ממדינות ערביות רבות דווקא קיוו שישראל תצליח במאבק. הקטע מדגיש שהמצב מסוכן מאוד, כשישראל מאוימת על ידי ארגוני טרור חמושים ואף גורם בעולם אינו שולט לחלוטין במצב. לכן, מדינות רבות קראו להרגעת המצב ולמניעת הסלמה, וישראל עשתה מאמצים דיפלומטיים רבים כדי להבטיח שהתמיכה בה תימשך.

קישור לכתבה: <https://www.youtube.com/watch?v=j6KP2T7tb1Y>

ענו על **שלוש (3)** מתוך שאלות 1-6. סה"כ 75 נקודות לפרק.

שאלה 1: מטאפורות התקשורת

"הדיווחים בכלי התקשורת מסייב לגלובוס, הקריאות של המדינות להימנע מהסלמה נוספת והפעולות של ישראל בזירה הדיפלומטית".

א. ציינו והסבירו שתיים (2) **מהמטאפורות** המתארות את תפקוד התקשורת במדינה דמוקרטית. (12 נק')

ב. הסבירו כיצד אחת **מהמטאפורות** שציננתם בסעיף א', באה לידי ביטוי בכתבה בה צפיתם. (13 נק')

שאלה 2: דגמי תקשורת וממשל

יחסי הגומלין בין התקשורת לבין מוסדות השלטון מושפעים מהמסגרת שבה הם פועלים. כל מדינה מפתחת דגם ייחודי המאזן בין חופש פעולה תקשורתי לבין צורכי ביטחון ואינטרסים שלטוניים.

א. ציינו והסבירו מהו הדגם המתאר את **יחסי תקשורת ושלטון במדינת ישראל**. (12 נק')

ב. הסבירו והדגירו כיצד בא לידי ביטוי הדגם, אותו תיארתם בסעיף א', בכתבה בה צפיתם. (13 נק')

המשך בעמוד הבא:

שאלה 3: סדר היום

הקטע בו צפיתם שודר בישראל בכל ערוצי התקשורת ובעולם. "השבוע ההיסטורי שבו ישראל פתחה במלחמה עם איראן... גם העולם כולו לא ישכח".

א. הסבירו מהי תיאוריית "סדר היום". בתשובתכם התייחסו לשלושת (3) סדרי היום הקיימים. (12 נק')

ב. הדגימו והסבירו מהו "סדר היום" הבא לידי ביטוי בכתבה בה צפיתם. הסבירו את יחסי הגומלין האפשריים בין סדרי היום כפי שבאים לביטוי בכתבה. (13 נק')

שאלה 4: קריטריונים למיון חדשות ("ערכיות חדשותית")

"זה התחיל בגל תקיפות ישראלי אחר כך הגיע הגל האיראני והמשיך בגלים פתוחים בכל ערוצי החדשות".

א. ציינו והסבירו שני (2) קריטריונים למיון חדשות ("ערכיות חדשותית") על פי החוקרים גלטונג ורוגה. (12 נק')

ב. הדגימו והסבירו כיצד אחד מהקריטריונים, אותם ציינתם בסעיף א', בא לידי ביטוי בכתבה בה צפיתם. (13 נק')

שאלה 5: מקורות מידע עיתונאיים

בעבודתו השוטפת נדרש הכתב לאסוף מידע ממקורות מגוונים המסייעים לו להשלים תמונה רחבה של האירוע וכדי לוודא שהדיווח שלו אמין, מאוזן ומבוסס ככל האפשר.

א. ציינו והסבירו שניים (2) ממקורות המידע בהם יכול כתב להיעזר בעבודתו על מנת לערוך תחקירים לקראת כתבות. (12 נק')

ב. הסבירו והדגימו מקור מידע אחד אפשרי בו נעזר הכתב בבואו להכין את הכתבה בה צפיתם. (13 נק')

המשך בעמוד הבא:

שאלה 6: עניין ציבורי ועניין לציבור

"הדיווחים בכלי התקשורת מסביב לגלובוס, הקריאות של המדינות להימנע מהסלמה נוספות והפעולות של ישראל בזירה הדיפלומטית".

א. הסבירו מהו "עניין ציבורי" ומהו "עניין לציבור".

הביאו דוגמה לכל אחד מהם. (12 נק')

ב. הסבירו האם הכתבה בה צפיתם הינה "עניין ציבורי" או "עניין לציבור".

(13 נק')

פרק שני - מושגים

ענו על שלוש (3) מתוך שבע (7) השאלות 7-13.

סה"כ 25 נקודות לפרק.

7. הסבירו מהו "חופש הביטוי". הביאו דוגמה.

8. הסבירו מה הן "זכויות מתנגשות". הביאו דוגמא.

9. ציינו והסבירו שני (2) הבדלים בין תקשורת ציבורית לתקשורת מסחרית על פי בעלות, מימון ופיקוח.

10. הסבירו מהי "צנזורה צבאית".

11. הסבירו מהו "איסור פרסום דברי גזענות והסתה".

12. הסבירו מהו חוק "איסור לשון הרע". הסבירו שתיים (2) מההגנות העומדות לרשות העיתונאים במקרה של הפרתו.

13. הסבירו מהי "פירמידת קהל" ומה היא מתארת.

בהצלחה!!!

